

OPPHOLD ETTER EØS- REGELVERKET

En brosjyre i utlendingsrett

Jussbuss

Innholdsfortegnelse

1. Introduksjon.....	3
2. Ordliste.....	4
3. Hvem gjelder EØS-regelverket for?.....	5
3.1 Dersom du er norsk statsborger	5
Del 1: HVIS DU ER EN EØS-BORGER SELV.....	5
1. Generelle vilkår for oppholdsrett i mer enn tre måneder	6
2. Vilkår for de forskjellige gruppene.....	6
2.1 Arbeidstaker.....	6
2.2 Selvstendig næringsdrivende.....	7
2.3 Dersom du mister jobben din eller selskapet ditt går konkurs.....	7
2.4 Arbeidssøker	8
2.5 Yte tjenester.....	8
2.6 Spart opp nok penger.....	8
2.6.1 Sykeforsikring.....	9
2.7 Være student	9
Del 2: EØS-FAMILIEINNVANDRING	9
1. Hva er familieinnvandring?	10
2. Hvilke familiemedlemmer har rett på opphold etter EØS-regelene?.....	10
2.1 Familiemedlemmer som ikke er avhengige av referansepersonens inntekt.....	10
2.1.1 Ektefelle eller registrert partner	10
2.1.2 Samboer	11
2.1.3 Barn, barnebarn og oldebarn.....	11
2.2 Familiemedlemmer som trenger å bli forsørget av referansepersonen	11
2.2.1 Barn over 21 år.....	12
2.2.2 Fosterbarn.....	12
2.2.3 Helsøsken	13
2.2.4 Forlovede	13
2.2.5 Foreldre, svigerforeldre, besteforeldre og oldeforeldre	13
2.2.6 Pleietrengende.....	13
2.2.7 Forsørgede	13
3. Hvis referansepersonens er student eller lever på egne sparepenger.....	14

3.1 Nok sparepenger.....	14
3.2 Student.....	14
4. Hvis familieforholdet opphører	14
4.1 Ved dødsfall	14
4.2 Dersom samlivet opphører av andre grunner	15
Del 3: VARIG OPPHOLDSRETT	15
Del 4: OPPHOLDSKORT OG REGISTRERINGSBEVIS.....	16
1. Kravene for å få registreringsbevis	16
2. Kravene for å få oppholdskort	17
3. Saksgang for søknader om oppholdskort	19
4. Hvordan skrive en klage	20
5. Endelig avslag.....	21
6. Veiledningsplikt.....	22
7. Kontaktinformasjon	22

1. Introduksjon

Denne brosjyren er utgitt av rettshjelpsorganisasjonen Jussbuss, og ble sist oppdatert januar 2019. Vi tar forbehold om at det kan ha skjedd endringer i reglene etter at brosjyren ble skrevet. For oppdatert informasjon kan du sjekke www.udi.no. Kontaktinformasjon til Jussbuss finner du på baksiden av brosjyren.

Brosjyren handler om de forskjellige måtene en kan oppholde seg i Norge på etter EU/EØS-reglene. Den er ment som en veiledning for å søke om registreringsbevis eller oppholdskort, og for de som vil klage på et eventuelt avslag på dette. Det er de mest brukte reglene som er presentert i denne brosjyren.

Som EØS-borger har du rett til å være i Norge i inntil tre måneder. Hvis du vil være her mer enn tre måneder, må du oppfylle vilkårene for oppholdsrett etter EØS-regelverket. Da må du enten være student, arbeidstaker, selvstendig næringsdrivende, yte tjenester eller ha spart opp nok penger.

Du trenger ikke å søke om oppholdsrett, da det er nok at du oppfylder vilkårene. Norske myndigheter ønsker likevel at du registrer deg, og søker om oppholdskort eller registreringsbevis. Dette betyr også at dersom du ikke lenger oppfylder vilkårene for en slik tillatelse, så vil du ikke lenger ha rett til å oppholde deg i Norge. Det hjelper i slike tilfeller *ikke* at du fortsatt har et oppholdskort eller registreringsbevis. Du kan lese mer om dette under Del 1: HVIS DU ER EØS-BORGER SELV.

En tredjelandsborger som er et familiemedlem av en EØS-borger kan bo i Norge med EØS-borgeren, så lenge EØS-borgeren har rett til å være i Norge. I brosjyren kaller vi dette for EØS-familieinnvandring og du kan lese mer om dette under Del 2: EØS-FAMILIEINNVANDRING.

2. Ordliste

EØS-borger: Statsborger fra land som er medlem av EØS-avtalen.

Tredjelandsborger: Statsborgere fra land som ikke er medlem av EØS-avtalen.

Søker: EØS-borger som ønsker å være i Norge i mer enn tre måneder, eller en tredjelandsborger som er i familie med en EØS-borger og ønsker å bo sammen med EØS-borgeren i Norge.

Referanseperson: EØS-borgeren som familiemedlemmet ønsker å bo sammen med i Norge, og som allerede bor i Norge.

Hjemland: Det landet du er statsborger av.

Oppholdsland: Det landet du har tillatelse til å oppholde deg i. Det trenger ikke nødvendigvis å være det landet du er statsborger i.

Utlendingsmyndighetene: Norske utenriksstasjoner (ambassader og konsulater), politiet, Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE).

Fullmakt: En bekreftelse på at en søker/referanseperson har gitt andre rett til å handle på vegne av søkeren/referansepersonen. Dette kan for eksempel være et familiemedlem eller en advokat. Den som får fullmakten har rett til å skrive brev til, og ha kontakt med utlendingsmyndighetene på vegne av søkeren. Fullmakten bør være skriftlig, og sendes til utlendingsmyndighetene.

Referansenummer (DUF-nummer): Et nummer hver person blir tildelt og registrert på når man søker om oppholdskort eller registreringsbevis i Norge. Dette nummeret står i alle brev man får fra utlendingsmyndighetene.

Vedtak: En avgjørelse fra utlendingsmyndighetene som ofte vil være et svar på en søknad. Dette kan enten være en innvilgelse (positivt svar) eller et avslag (negativt svar).

Vilkår: Regler som må være oppfylt for å ha en rettighet etter loven. Det er for eksempel et *vilkår* at man må være 18 år for å kjøre bil.

Oppholdskort: Dette er et kort du får fra politiet dersom du er en tredjelandsborger, som viser at du er registrert med oppholdsrett etter EØS-regelverket. Det trenger ikke nødvendigvis å bety at man har rett til å oppholde seg i Norge.

Registreringsbevis: Dette er et kort EØS-borgere får fra politiet, som viser at du er registrert med oppholdsrett etter EØS-regelverket. Det trenger ikke nødvendigvis å bety at man har rett til å oppholde seg i Norge.

3. Hvem gjelder EØS-regelverket for?

EØS-reglene finnes i den norske utlendingsloven kapittel 13. Disse reglene gjelder for personer som er EØS-borgere og familiemedlemmer til en EØS-borger (du kan se om dette gjelder for deg under punkt 1 Introduksjon foran i brosjyren). En EØS-borger er statsborger i et land som er medlem av EØS-avtalen. Hvis du er statsborger i et annet land, men har oppholdstillatelse i et EØS-land, regnes du ikke som EØS-borger.

Per januar 2019 er følgende land med i EØS-avtalen:

Belgia, Bulgaria, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Hellas, Irland, Island, Italia, Kroatia, Kypros, Latvia, Liechtenstein, Litauen, Luxembourg, Malta, Nederland, Norge, Polen, Portugal, Romania, Slovakia, Slovenia, Spania, Storbritannia, Sverige, Sveits, Tsjekia, Tyskland, Ungarn og Østerrike.

3.1 Dersom du er norsk statsborger

Norge tar også del i EØS-avtalen, men for norske statsborgere gjelder det en ekstra regel dersom man ønsker å benytte seg av EØS-regelverket for å gjenforenes med familiemedlemmene sine.

Hvis du er norsk statsborger er det et krav at du må ha benyttet deg av rettighetene dine etter EØS-regelverket tidligere, før du kan få lov til å få familiemedlemmene dine til Norge. Dette betyr at du for eksempel at du har bodd i et annet EØS-land mens du har jobbet eller studert. Du må ha bodd der i mer enn tre måneder sammenhengende, i forkant av at familiemedlemmet ditt kommer til Norge. Du må kunne dokumentere dette ved å for eksempel vise til at du har endret adresse i Folkeregisteret, eller har leid bolig i det andre EØS-landet og har en leiekontrakt å vise til.

I tillegg kreves det at familierelasjonen enten har oppstått i det andre EØS-landet, eller at det ble styrket under oppholdet der. Familierelasjonen styrkes hvis du og familiemedlemmet ditt har oppholdt dere sammen i det andre EØS-landet. Dette kan du dokumentere med for eksempel leiekontrakter eller kvitteringer på felles boutgifter.

Del 1: HVIS DU ER EN EØS-BORGER SELV

Som statsborger av et EØS-land har du rett til å reise inn i Norge og være her i tre måneder, hvis du har gyldig identitetskort eller pass. Du trenger ikke visum. Hvis du ønsker å være i Norge i mer enn tre måneder må du oppfylle minst ett av alternativene under:

- Være en arbeidstaker eller selvstendig næringsdrivende
- Yte tjenester
- Ha spart opp nok penger
- Være student

Hvis du oppfyller vilkårene for opphold etter minst et av alternativene som er nevnt over, vil du ha en oppholdsrett i Norge. Dette betyr at du har lov til å oppholde deg i Norge, og at du ikke trenger å søke om en oppholdstillatelse. Du må likevel kunne dokumentere for utlendingsmyndighetene at du oppfyller vilkårene for opphold gjennom hele tiden mens du er i Norge.

Dersom du planlegger å være i Norge i mer enn tre måneder, krever norske myndigheter at du søker om registreringsbevis, slik at de kan vite at du oppholder deg her lovlig. Dette kan du lese mer om under del 4: OPPHOLDSKORT OG REGISTRERINGSBEVIS i denne brosjyren.

Din rett til å oppholde deg i Norge avhenger ikke av dette kortet, men av at du oppfyller vilkårene for opphold etter EØS-regelverket. Det betyr at dersom du ikke lenger oppfyller vilkårene for å oppholde deg i Norge, så hjelper det ikke at du fortsatt har et gyldig registreringsbevis. Det er derfor *veldig viktig* at du kan dokumentere at du oppfyller disse vilkårene hele tiden mens du er i Norge.

1. Generelle vilkår for oppholdsrett i mer enn tre måneder

Uansett om du er arbeidstaker, selvstendig næringsdrivende, yter tjenester, har spart opp nok penger eller er student, er det noen vilkår som alltid vil gjelde. Dette kaller vi for generelle vilkår.

Det første vilkåret er at du må kunne dokumentere hvem du er, gjennom pass eller identitetskort.

Det neste er at du må være statsborger av et EØS-land (som ikke er Norge).

Det er også et vilkår at du ikke er avhengig av, eller benytter deg av, de offentlige velferdsytelsene (NAV) i alt for stor grad. Dette betyr at dersom du mottar utbetalinger av sosialstønad ofte, så kan utlendingsmyndighetene mene at det er et problem for din rett til å oppholde deg i Norge.

Utlendingsmyndighetene vil vurdere dette konkret i hver enkelt sak. De vil legge vekt på om det dreier seg om midlertidige vanskeligheter, hvor lenge du planlegger å oppholde seg i Norge, dine personlige omstendigheter og størrelsen på bidragene du har mottatt. Dersom du kun mottar normale utbetalinger fra NAV vil ikke dette være et problem.

2. Vilkår for de forskjellige gruppene

2.1 Arbeidstaker

For å regnes som en arbeidstaker må du ha en jobb, med et reelt ansettelsesforhold i Norge. Dette betyr at du faktisk må jobbe i Norge. Det er tillatt å bytte arbeidsgivere og å jobbe for flere arbeidsgivere samtidig. Det gjelder ingen regler om hva slags type arbeid man utfører, eller hvilken utdanning man har.

Du trenger ikke å jobbe mye eller lenge for å oppfylle vilkåret om arbeid. Selv det å ha en arbeidskontrakt som varer i 2,5 måned, med arbeid på 10 timer i uka vil være nok. Dersom du derimot skal jobbe enda mindre enn dette vil UDI vurdere arbeidsforholdet ditt nærmere. Da vil de blant annet kunne se på:

- Hvor mange timer du jobber i uka
- Hvor mye lønn du får
- Om du har rett til betalt ferie
- Om du har rett til lønn ved sykdom
- Om arbeidsavtalen din er omfattet av gjeldende tariffavtale eller regulativ.

Du må kunne dokumentere at du oppfyller vilkårene. Det kan du gjøre ved å sende inn ansettelsesbeviset ditt eller arbeidskontrakten din. I arbeidskontrakten må det stå:

- Hva du heter
- Hvem du jobber for
- Hvor du jobber
- Hvilken stilling du har
- Når du begynte å jobbe der
- Hvor lenge du skal jobbe der
- Hvor mye du får i lønn
- Hvor mye det er forventet at du skal jobbe om dagen, og i uka

I noen tilfeller kan UDI også godta at man er i visse typer av arbeidsrettet aktivitet støttet av NAV.

2.2 Selvstendig næringsdrivende

Dersom du er selvstendig næringsdrivende må du dokumentere overfor utlendingsmyndighetene at du har din egen næringsvirksomhet i Norge. Dette gjør du ved å vise at du faktisk driver en bedrift eller selskap i Norge. All dokumentasjon som viser at du driver eller har intensjon om å drive selvstendig næringsvirksomhet kan sendes inn.

Dokumentasjonen må også vise at det er viktig at du er i Norge for å kunne utføre jobben din. Utlendingsmyndighetene vil vurdere om du har en stilling som gjør det nødvendig at du er i Norge for å etablere og/eller drive virksomheten. Graden av din deltagelse vil vurderes konkret i hver sak. Det vil være vanskelig å bevise hvorfor det er viktig at du er i Norge dersom du for eksempel er en investor. Eier du derimot ditt eget enkeltmannsforetak i Norge, vil det være lettere.

Du kan for eksempel dokumentere at du må være i Norge som selvstendig næringsdrivende gjennom en utskrift fra Enhetsregisteret i Brønnøysundregistrene, kontrakter med kundene dine, budsjett og/eller regnskap, dokumentasjon på innrapportering av merverdiavgift, kontrakter eller kvitteringer på kjøp/leie av lokaler, bil, utstyr/redskaper eller lignende eller fakturaer på vederlag for allerede utførte oppdrag.

2.3 Dersom du mister jobben din eller selskapet ditt går konkurs

Selv om du mister jobben din eller firmaet ditt går konkurs, kan du i noen tilfeller fortsatt få lov til å være i Norge. Det kan for eksempel være om du

- Er midlertidig arbeidsufør på grunn av en sykdom eller en ulykke
- Har blitt ufrivillig arbeidsløs, etter å ha jobbet i Norge i minst et år. Da må du registrere deg som arbeidssøker hos NAV. Ufrivillig arbeidsløs kan være hvis du mister jobben din, men ikke hvis du selv sier opp.
- Har blitt ufrivillig arbeidsløs, etter å ha jobbet i Norge i under ett år. Da må du registrere deg som arbeidssøker hos NAV, og kan være i Norge i inntil 6 måneder, med mindre du får et annet oppholdsgrunnlag
- Starter å studere på en yrkesrettet utdanning tilknyttet ditt tidligere arbeid.

Det er viktig at du dokumenterer dette overfor utlendingsmyndighetene. Dette kan du gjøre ved å for eksempel sende inn en legeattest, bekreftelse fra NAV om ufrivillig arbeidsløshet, bekreftelse fra NAV på registrering som arbeidssøker og dokumentasjon på opptak til yrkesrettet studie.

I noen tilfeller er det mulig å fortsatt bli regnet som arbeidstaker, selv om du har mistet jobben din og du ikke oppfyller noen av punktene over.

2.4 Arbeidssøker

Hvis du er i Norge for å søke jobb, har du lov til å være i Norge i til du får deg en jobb i opp til seks måneder. Etter at du får deg en jobb vil du måtte oppfylle reglene i punkt 1.1 for arbeidstakere.

Senest tre måneder etter innreise må du og dine familiemedlemmer melde dere til politiet eller ved et Servicesenter for utenlandske arbeidstakere (SUA) for å legitimere dere og for å informere at dere er arbeidssøkere.

2.5 Yte tjenester

Du kan få opphold i Norge som tjenesteyter, dersom du blir sendt av arbeidsgiveren for å utføre et oppdrag i Norge. Arbeidsgiveren din må drive virksomheten i et annet EØS-land. I slike tilfeller må oppdragsgiveren være basert i Norge, og kan være enten en bemanningsbedrift eller en privatperson.

2.6 Spart opp nok penger

Hvis du ikke har jobb i Norge, kan du likevel oppholde deg her lengere enn tre måneder dersom du har spart opp nok penger til dette. Dersom du tar med familien din til Norge, må du ha spart opp nok penger til å også forsørge dem, mens dere oppholder dere i Norge.

UDI stiller krav om at du ikke må være avhengig av penger fra NAV for å kunne forsørge deg.

Det finnes ikke en nedre grense for hva som vil regnes som nok penger. Det er tilstrekkelig at du årlig tjener midler som svarer til folketrygdens minstepensjon for enslige. Fra 1. mai 2018 er kravet på 194 192 kr.

Dersom familien din skal flytte med deg til Norge, må du ha mer enn 194 192 kr. Disse summene vil endre seg hvert år. Du kan finne de aktuelle tallene på www.nav.no.

Hvis du har mindre penger enn dette, kan det noen ganger likevel være greit for utlendingsmyndighetene. Da vil de se på din personlige situasjon. Her kan de for eksempel se på om du er syk, om du har et sted å bo i Norge, om du må forsørge familiemedlemmene dine, eller om noen andre forsørger deg mens du er i Norge.

Om du ikke har noen sparepenger, men for eksempel overlever gjennom å tigge, vil du ikke oppfylle kravet til å ha nok sparepenger. Du kan heller ikke være avhengig av penger fra NAV for å kunne forsørge deg.

Du må dokumentere at du har nok penger til å forsørge deg selv og eventuelle familiemedlemmer. Dette kan du gjøre ved å sende inn kontoutskrift, forsikringsbevis og/eller bevis for mottak av faste periodiske inntekter fra hjemlandet, Norge eller et annet land. Med faste periodiske ytelser menes blant annet alle typer pensjon.

2.6.1 Sykeforsikring

I tillegg til å ha spart opp nok penger, må du vise at du har en sykeforsikring som dekker alle risikoer som omfattes av norsk lovgivning. Sykeforsikringen kan dokumenteres gjennom en privat sykeforsikring eller et europeisk helsetrygdkort utstedt i hjemlandet. Sykeforsikringen må dekke alle utgifter i forbindelse med sykdom, inkludert behandling hos lege og eventuell innleggelse på sykehus.

2.7 Være student

Dersom du har en studieplass i Norge, kan du få oppholde deg her mens du studerer. UDI krever likevel at du har som hovedformål å studere ved en godkjent utdanningsinstitusjon. Hvorvidt studiestedet ditt er godkjent eller ikke vil stå på hjemmesiden til NOKUT. Du må også ha en sykeforsikring som dekker alle risikoer under oppholdet, i tillegg til å ha nok sparepenger til å forsørge deg selv, og eventuelle familiemedlemmer, se punkt 2.6.1 under del 1 for mer informasjon om sykeforsikringen.

Del 2: EØS-FAMILIEINNVANDRING

Hittil har vi gått gjennom de ulike måtene man kan oppholde seg i Norge i mer enn tre måneder hvis du er EØS-borger. I denne delen av brosjyren skal vi gå gjennom hvordan familiemedlemmer til en EØS-borger kan oppholde seg i Norge i mer enn tre måneder sammen med EØS-borgeren. Her kaller vi EØS-borgeren for «referanseperson» (se ordlisten under punkt 2 foran i brosjyren). Det er to hovedvilkår som må være oppfylt:

1. Referansepersonen må ha rett til å oppholde seg i Norge

2. Du må være i riktig familierelasjon til referansepersonen

Dersom du oppfylder disse to vilkårene, vil du ha en rett til å oppholde deg i Norge. Denne retten vil ikke være avhengig av om du har oppholdskort. Dersom du ikke oppfylder disse vilkårene, vil du ikke ha rett til å oppholde deg i Norge etter disse reglene. Da hjelper det ikke om oppholdskortet ditt fortsatt er gyldig.

Disse reglene gjelder både for familiemedlemmer som selv er EØS-borgere og for familiemedlemmer som ikke er EØS-borgere (altså at du er en tredjelandsborger).

1. Hva er familieinnvandring?

Familieinnvandring betyr at man kommer til Norge for å være sammen med familiemedlemmene sine som bor i Norge. Det finnes to forskjellige regelsett som handler om dette:

- EØS-regelverket: Dette regelverket gjelder dersom du eller familiemedlemmet ditt er statsborger i et EØS-land.
- Tredjelandsregelverket: Dette regelverket gjelder i tilfeller hvor du eller familiemedlemmet ditt *ikke* er statsborger i et EØS-land.

Denne brosjyren handler om reglene som gjelder etter EØS-regelverket. Dersom du har spørsmål om familieinnvandring etter tredjelandsregelverket kan du lese Jussbuss sin brosjyre om dette som du finner på våre hjemmesider. Ta kontakt med Jussbuss om du har flere spørsmål om disse reglene.

2. Hvilke familiemedlemmer har rett på opphold etter EØS-regelene?

Det er ikke alle familiemedlemmer som har rett på opphold i Norge etter EØS-regelverket. Under vil vi nevne de ulike familierelasjonene som gir rett på opphold. Dersom du faller inn under en av de nevnte relasjonene, og referansepersonen oppfylder et av punktene under del 1, kan du som familiemedlem også ha rett på opphold. Hvis ikke referansepersonen selv har rett til opphold etter reglene under del 1, hjelper det ikke at du faller inn under en av de nevnte familierelasjonene.

2.1 Familiemedlemmer som ikke er avhengige av referansepersonens inntekt

Under denne delen vil vi snakke om de familiemedlemmene som kan få oppholdsrett i Norge, uavhengig av referansepersonens inntekt. For disse personenes oppholdsrett er det ikke viktig hvor mye referansepersonen tjener.

2.1.1 Ektefelle eller registrert partner

Dersom du er gift eller registrert partner med referansepersonen som bor i Norge, gir det deg rett på opphold i Norge. Også ekteskap mellom to av samme kjønn vil gi rett til opphold i Norge.

Det spiller ingen rolle om dere ble gift i Norge eller utlandet. Det er heller ikke av betydning om dere kom til Norge samtidig. Det holder at dere er gift og skal oppholde dere i samme land.

Det viktigste er at ekteskapet mellom deg og ektefellen din er ekte, altså at det ikke er «proforma». At et ekteskap er proforma betyr at utlendingsmyndighetene tror at dere er gift for at den ene av dere skal få oppholdsrett i Norge. Det er derfor viktig at dere oppgir samme informasjon om hverandre, og ikke endrer forklaringer underveis. Hvis utlendingsmyndighetene tror at ekteskapet er inngått for at du skal få oppholdsrett i Norge, kan de si at du ikke får oppholdsrett i Norge.

2.1.2 Samboer

Dersom du har vært samboer med referansepersonen vil det gi deg rett på opphold i Norge. Utlendingsmyndighetene har oppstilt to måter å være samboer på:

1. Dere har bodd sammen i minst 2 år, og ønsker å fortsette å bo sammen.
2. Dere har barn sammen.

Dersom dere har barn sammen trenger dere ikke å ha bodd sammen i 2 år. Dersom dere venter barn sammen kan UDI vurdere om de skal gi unntak fra regelen om dere må ha bodd sammen i 2 år.

Det er videre et krav at både du og referansepersonen er over 18 år. I tillegg må dere begge være skilt fra tidligere ektefeller, både formelt og faktisk. I noen tilfeller kan det gjøres unntak fra kravet om å være skilt, men det vil bare være i helt spesielle tilfeller.

Dere kan dokumentere at dere er samboere ved å legge frem husleiekontrakter, fødselsattesten til deres felles barn eller andre dokumenter som viser at dere enten er samboere eller foreldre.

2.1.3 Barn, barnebarn og oldebarn

Referansepersonens barn, barnebarn og oldebarn har rett på opphold i Norge, så lenge de er under 21 år. Det samme vil gjelde for barn, barnebarn og oldebarn av referansepersonens ektefelle eller samboer, som er under 21 år.

Dersom barnet er over 21 år kreves det at barnet blir forsørget av referansepersonen, les mer om dette under punkt 2.2. og 2.2.1.

2.2 Familiemedlemmer som trenger å bli forsørget av referansepersonen

I denne delen skal vi gå gjennom de reglene som gjelder for de familiemedlemmene som må forsørges av referansepersonen. En liste over hvem dette gjelder ser du i punktene under.

Referansepersonen må da først vise at du vil bli omfattet av en sykeforsikring. Denne må dekke alle risikoer. Kravet til sykeforsikring vil være i orden om du har europeisk helsetrygdekort fra

hjemlandet eller dokumentasjon på privat sykeforsikring. Du kan lese mer om hvilke krav som stilles til sykeforsikringen din under punkt 2.6.1 i del 1 av brosjyren.

Referansepersonen må i tillegg være i stand til å forsørge familiemedlemmet som skal komme til Norge. Utlendingsmyndighetene vil vurdere konkret fra sak til sak om referansepersonen kan anses for å ha forsørget familiemedlemmene sine. Denne forsørgelsen må i utgangspunktet ha vært i form av penger, vart over en lenger tidsperiode og være av en viss størrelse. Dersom du kun har fått litt penger av og til vil ikke det være nok til å si at man har blitt forsørget.

Referansepersonen må kunne dokumentere at det har vært nødvendig å forsørge deg i hjemlandet. Her vil UDI se på behovet ditt for forsørgelse. I tillegg kan UDI også legge vekt på om det har vært behov for at du blir fysisk forsørget, for eksempel dersom du lider av helsemessige plager.

Dette kan dokumenteres gjennom legeattester, kontoutskrifter og lignende dokumentasjon.

2.2.1 Barn over 21 år

Referansepersonens barn, barnebarn og/eller oldebarn har rett på opphold i Norge, også etter at de har fylt 21 år, dersom de blir forsørget av referansepersonen. Det samme vil gjelde for barna, barnebarna og oldebarna til referansepersonens ektefelle eller samboer. Les mer om hva som menes med «forsørget» over i punkt 2.2.

2.2.2 Fosterbarn

Med fosterbarn menes barn under 18 år som søker familieinnvandring med andre enn sine biologiske foreldre. Dersom fosterbarnet er under 18 år og har en kjent identitet, kan fosterbarnet komme på familieinnvandring til Norge.

Det må dokumenteres godt for at barnet var en del av familien før referansepersonen flyttet til Norge. Det betyr at utlendingsmyndighetene krever dokumentasjon om

- Når fosterbarn-forholdet ble etablert
- Bakgrunnen for omsorgsovertakelsen og om overtakelsen skal vare lenge
- Informasjon om de biologiske foreldrene eller omsorgspersonene og om de er i live
- Myndighetene i barnets hjemland må gi tillatelse til at barnet flytter til Norge sammen med referansepersonen
- Hvem som har utøvet foreldreansvaret og hatt daglig omsorg, og at utøvelsen følger hjemlandets lover

Utlendingsmyndighetene kan også be om annen dokumentasjon. Hvis du har spørsmål om dette kan du kontakte UDI.

2.2.3 Helsøsken

Dersom referansepersonen har helsøsken under 18 år, kan de komme på familieinnvandring til Norge. Det er noen vilkår som bør/må være oppfylt:

- Det stilles krav om at familiemedlemmet ikke har foreldre eller andre omsorgspersoner i hjemlandet. Omsorgspersonen i hjemlandet trenger ikke å være et familiemedlem, men kan være noen som tar vare på familiemedlemmet.
- Barnevernet i Norge må også godkjenne at referansepersonen overtar som omsorgsperson for familiemedlemmet.
- I tillegg må søsken også kunne dokumentere hvem de er gjennom pass eller identitetskort.

2.2.4 Forlovede

Dersom du ønsker å komme til Norge for å gifte deg med referansepersonen, kan du få oppholdsrett på dette grunnlaget på inntil seks måneder.

Det er da viktig at både du og referansepersonen er over 18 år. Ingen av dere to kan da være gift, i separasjonstid fra tidligere ektefelle, eller i en uavsluttet prosess angående annullering av tidligere ekteskap.

2.2.5 Foreldre, svigerforeldre, besteforeldre og oldeforeldre

Referansepersonens foreldre eller svigerforeldre kan få opphold i Norge hvis de blir forsørget av referansepersonen. Det betyr at referansepersonen må kunne vise til å ha en bolig i Norge og til å ha en viss inntekt, som utlendingsmyndighetene vil vurdere konkret.

2.2.6 Pleietrengende

Dersom du er pleietrengende, fordi du sliter av alvorlige, helsemessige problemer, har du muligheten til å oppholde deg i Norge sammen med referansepersonen hvis referansepersonen tar vare på deg. Det er her et krav at du er helt avhengig av omsorgen til referansepersonen, og at du ikke har andre familiemedlemmer eller omsorgspersoner i hjemlandet eller oppholdslandet.

2.2.7 Forsørgede

Dersom du er avhengig av å bli forsørget av referansepersonen, og kan dokumentere dette, kan du få opphold i Norge. Det stilles ikke krav om at forsørgelsen må ha funnet sted rett før man ønsker å flytte til Norge. Det holder at søkeren har blitt forsørget av referansepersonen, mens søkeren bodde i hjemlandet sitt.

3. Hvis referansepersonens er student eller lever på egne sparepenger

Hvis referansepersonen enten oppholder seg i Norge på sine egne sparepenger eller som student, så gjelder det noen ekstra regler for familiegjening i tillegg til reglene vi har gått igjennom under del 2:

3.1 Nok sparepenger

Dersom referansepersonen ikke har jobb i Norge, men har nok sparepenger kan du likevel oppholde deg i Norge utover tre måneder. Det viktige er at referansepersonen har spart opp nok penger til å kunne forsørge dere, mens dere oppholder dere i Norge. Du må også ha en sykeforsikring som dekker alle risikoer, mens du er i Norge.

3.2 Student

En referanseperson som har opphold i Norge fordi han/hun er student, kan få sin ektefelle, samboer og/eller forsørgede barn til Norge på familieinnvandring. Dersom referansepersonen ønsker at de andre familiemedlemmene, skal få komme til Norge på familieinnvandring, må referansepersonen enten få seg en jobb, bli selvstendig næringsdrivende, yte tjenester, eller ha tilstrekkelige midler.

Du må også ha en sykeforsikring som dekker alle risikoer under oppholdet, i tillegg til at referansepersonen må ha nok penger til å forsørge seg selv og deg.

4. Hvis familieforholdet opphører

Hittil har vi gått gjennom reglene for hvordan en tredjelandsborger kan være i Norge for å bo med EØS-borgeren. For at tredjelandsborgeren skal oppholde seg i Norge med EØS-borgeren, må EØS-borgeren oppholde seg i Norge lovlig.

Dersom du har kommet til Norge på familieinnvandring med referansepersonen, så er du i utgangspunktet avhengig av at samlivet består for at du skal ha oppholdsrett i Norge.

Dersom samlivet mellom dere tar slutt eller referansepersonen dør, kan det likevel hende at du har lov til å fortsette å oppholde deg i Norge. Det kaller vi for selvstendig oppholdsrett. For at du skal ha selvstendig oppholdsrett, kreves det at oppholdsretten din fortsatt var i behold frem til familieforholdet opphørte. Disse reglene gjennomgås under.

4.1 Ved dødsfall

Har du hatt oppholdsrett i Norge i minst ett år før dødsfallet på grunnlag av familieinnvandring med referansepersonen, så vil du beholde oppholdsretten så lenge du enten jobber, yter tjenester eller lever på sparepenger i Norge, eller du er familiemedlemmet til en som oppfyller et av

punktene under del 1. Dette gjelder likevel ikke dersom du er student eller familiemedlemmet til en student.

I tilfeller hvor barna til referansepersonen studerer i Norge, og du har foreldreansvar for barnet, så vil du som referansepersonens ektefelle eller samboer beholde oppholdsretten så lenge de eventuelle barna til referansepersonen studerer i Norge. For at dette skal gjelde for deg stilles det krav om at barna må studere ved en godkjent utdanningsinstitusjon, og at du har foreldreansvaret for barnet. Dette vil gjelde frem til barna er ferdig med utdanningen deres, altså til de er ferdige på universitetet.

Dersom du har foreldreansvar for barnet vil du likevel kun ha oppholdsrett inntil barnet har fylt 21 år, uavhengig av om barnet er ferdig med utdanningen sin eller ikke.

4.2 Dersom samlivet opphører av andre grunner

Dersom samlivet mellom deg og referansepersonen tar slutt, kan du likevel få oppholde deg i Norge, dersom du jobber, er selvstendig næringsdrivende, yter tjenester eller har tilstrekkelige sparepenger, eller er familiemedlemmet til en slik person. I tillegg må du enten:

- Ha utøvd samlivet i minst ett år i Norge, og minst tre år totalt før separasjonstidspunktet,
- Ha overtatt foreldreansvaret til referansepersonens barn,
- Ha vært utsatt for vold eller overgrep i hjemmet, og/eller dine eller referansepersonens barn ha vært utsatt for vold eller overgrep, eller
- Utøve samvær med referansepersonens barn i Norge eller barn som er en EØS-borger

Dersom samlivet opphører fordi du ønsker å skille deg fra referansepersonen (se første strekpunkt), må du oppfylle visse krav for at du likevel skal få fortsette å oppholde deg i Norge. I tillegg til å ha bodd sammen med referansepersonen i minst tre år, hvorav ett av dem har vært i Norge, er det viktig at referansepersonen fortsetter å ha lovlig opphold i Norge ved å oppfylle et av oppholdsgrunnlagene under del 1 frem til skilsmissen har blitt formalisert. Dersom alt dette er i orden vil du kunne få fortsette å oppholde deg i Norge, så fremt du oppfyller et av oppholdsgrunnlagene under del 1.

Dersom du blir utsatt for mishandling av partneren din kan du også søke om å få en ny oppholdstillatelse etter tredjelandets regelverket. Da kreves det ikke at du har jobb, er selvstendig næringsdrivende, yter tjenester, har tilstrekkelige sparepenger, eller er familiemedlem til en person som oppfyller dette. Dette kan du lese mer om i Jussbuss sin brosjyre om Samlivsbrudd og Familieinnvandring som du kan finne på Jussbuss sine nettsider.

Del 3: VARIG OPPHOLDSRETT

Dersom du har hatt sammenhengende lovlig opphold i Norge gjennom EØS-regelverket i fem år, har du opparbeidet deg varig oppholdsrett. Det betyr at du har rett på varig oppholdsrett i Norge, uavhengig av om du har søkt om dette eller ikke. Dette er uavhengig av om du selv er en EØS-borger

eller om du er familiemedlemmet til en EØS-borger. Det er tilsvarende permanent oppholdstillatelse etter tredjelandsregelverket.

Det betyr at du ikke lenger vil trenge å for eksempel jobbe eller fortsette å være sammen med referansepersonen i Norge for å kunne beholde retten til å oppholde deg i Norge. Dersom du likevel reiser ut av Norge i to år eller mer, vil du miste den varige oppholdsretten din.

Dersom du har spørsmål om dette kan du ta kontakt med Jussbuss eller UDI.

Del 4: OPPHOLDSKORT OG REGISTRERINGSBEVIS

Har du rett på opphold etter EØS-regelverket og planlegger å være her i mer enn tre måneder, så må du skaffe deg et oppholdskort eller registreringsbevis. Du har en frist på tre måneder fra du kommer inn i Norge for å registrere søknad om dette hos politiet ved en norsk utenriksstasjon eller et servicesenter for utenlandske arbeidstakere.

1. Kravene for å få registreringsbevis

Dersom du som EØS-borger har planer om å være i Norge i mer enn tre måneder krever norske myndigheter at du registrerer deg hos norsk utenriksstasjon, politiet i det distriktet du bor, eller ved et Servicesenter for utenlandske arbeidstakere (SUA) for å få et registreringsbevis. Det er gratis å søke om et registreringsbevis.

For å kunne få registreringsbevis kreves det at du legger frem bekreftelse på hvem du er. Det kan enten være i form av pass eller andre identitetsdokumenter. Du må også dokumentere ditt oppholdsgrunnlag. Dette kan enten være gjennom

- en arbeidskontrakt som bekrefter at du er en arbeidstaker
- bekreftelse på at du er selvstendig næringsdrivende
- bekreftelse på at du er en tjenesteyter
- bekreftelse på at du har nok penger til å forsørge deg selv og eventuelle familiemedlemmer, og har en sykeforsikring som dekker alle risikoer, eller
- bekreftelse på at du er opptatt ved en utdanningsinstitusjon i Norge, og har en sykeforsikring som dekker alle risikoer.

Dersom du som EØS-borger er i Norge på grunnlag av familieinnvandring etter EØS-regelverket med en annen EØS-borger (referansepersonen), kan det også kreves

- Dokumentasjon på at du er familiemedlemmet til referansepersonen
- At registreringsbeviset til referansepersonen fremlegges,
- Dokumentasjon på at referansepersonen forsørger deg, dersom du har opphold etter punkt 2.2 under del 2

Har du lagt frem tilstrekkelig dokumentasjon vil politiet eller Servicesenteret kunne utstede et registreringsbevis til deg med en gang. Dersom du ikke har lagt ved tilstrekkelig dokumentasjon kan det hende at søknaden din om registreringsbevis blir avslått. Dette kan du ikke klage på. Om du får avslag må du snakke med politiet eller Servicesenteret om hva slags dokumentasjon du mangler og levere dette. Dersom du ikke har nok dokumentasjon til å oppfylle ett av grunnlagene, kan du vurdere om du har opphold etter et annet grunnlag.

Likevel er det viktig å huske på at så lenge du oppfyller hovedvilkårene for å oppholde deg i Norge (enten etter del 1 eller del 2), så har du en rett til å oppholde deg i Norge, uavhengig av om du får utstedt et registreringsbevis eller ikke. Det er likevel viktig at du fortsetter å oppfylle vilkårene for denne retten, selv om du ikke får utstedt registreringsbevis.

Dersom du ikke får utstedt registreringsbevis senest tre måneder etter at du ankom Norge, risikerer du å få en bot fra norske myndigheter. Det betyr at du må betale penger som straff. Du kan ikke utvises fra Norge bare fordi du ikke har søkt om registreringsbevis.

Dersom du har flere spørsmål om å få utstedt registreringsbevis kan du ta kontakt med UDI, politiet eller Servicesenteret for utenlandske arbeidstakere (SUA).

2. Kravene for å få oppholdskort

Hvis du som tredjelandsborger har kommet på familieinnvandring til Norge gjennom EØS-regelverket (se del 2 for nærmere regler om dette), må du ha et oppholdskort. Dette er for at norske myndigheter skal ha kontroll over hvem som er i Norge til enhver tid.

Det er gratis å søke om oppholdskort, og dette gjør du ved å ta kontakt med en norsk utenriksstasjon, det lokale politiet eller Servicesenteret for utenlandske arbeidstakere (SUA).

De vil da kreve at du legger frem følgende dokumentasjon

- Gyldig pass
- Dokumentasjon på familieforholdet mellom deg og referansepersonen
- Registreringsbeviset til referansepersonen
- Dokumentasjon på at referansepersonen forsørger deg, dersom du har opphold etter punkt 2.2 under del 2

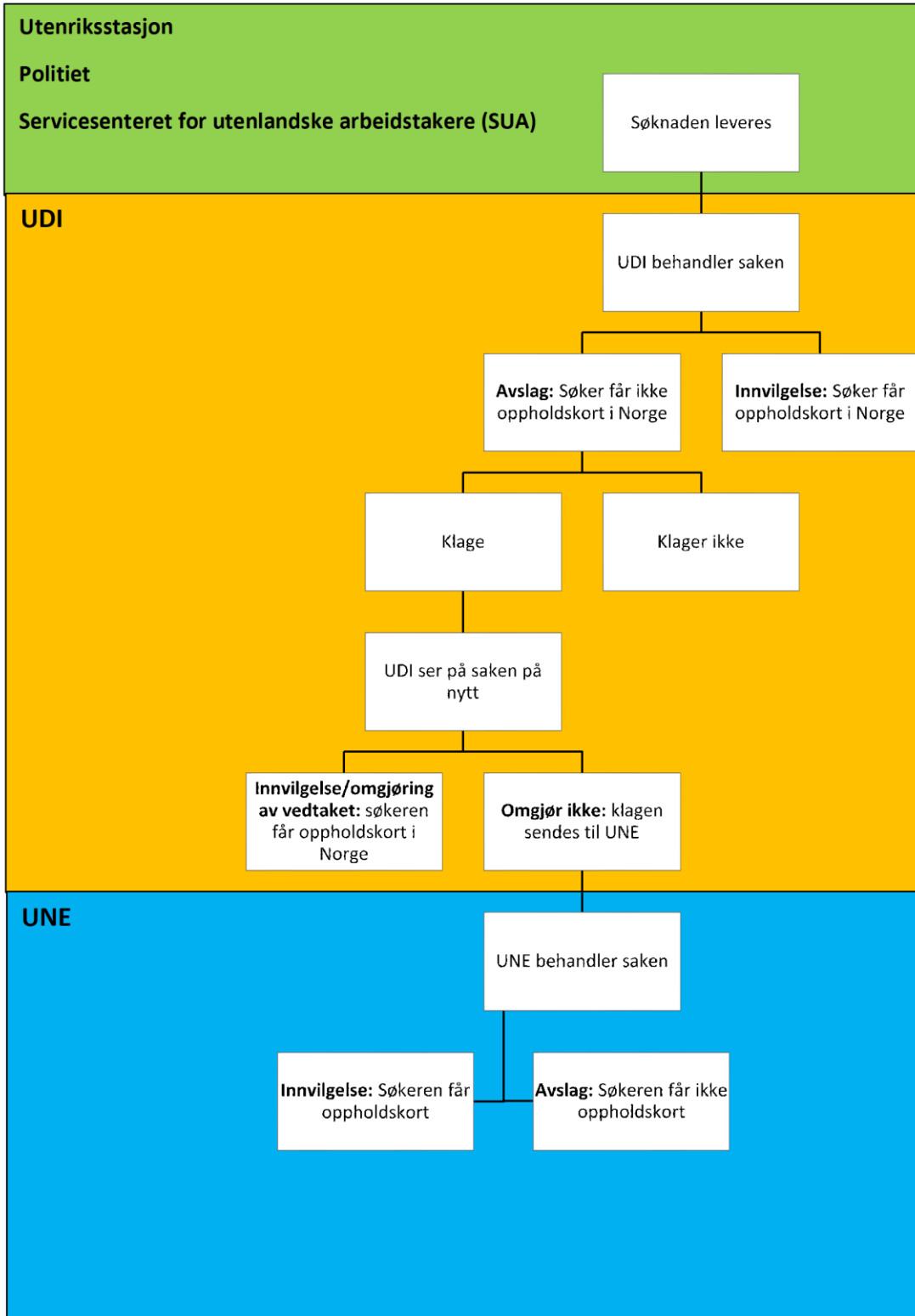
Dersom du ikke får utstedt oppholdskort senest tre måneder etter at du ankom Norge, risikerer du å få en bot fra norske myndigheter. Det betyr at du må betale penger som straff. Du kan ikke utvises fra Norge bare fordi du ikke har søkt om oppholdskort.

Dersom all dokumentasjonen er i orden, vil du få utstedt et oppholdskort enten fra politiet eller UDI. Dersom du skulle få avslag på søknaden din om oppholdskort eller har flere spørsmål om oppholdskort, kan du ta kontakt med Jussbuss.

Likevel er det viktig å huske på at så lenge du oppfyller hovedvilkårene for å oppholde deg i Norge på familieinnvandring med en EØS-borger, så har du en rett til å oppholde deg i Norge, uavhengig

av om du får utstedt et oppholdskort eller ikke. Det er likevel viktig at du fortsetter å oppfylle vilkårene for denne retten, uavhengig av om du får eller ikke får utstedt oppholdskort.

3. Saksgang for søknader om oppholdskort

Skjemaet over viser kort gangen i en sak om oppholdskort. Dersom du får avslag på søknad om oppholdskort har du mulighet til å klage på dette til UDI. Dersom du ønsker hjelp med det, kan du ta kontakt med Jussbuss.

Saksgangen vil være annerledes ved registreringsbevis, fordi du ikke kan klage på et avslag på registreringsbevis. Dersom du har spørsmål om saksgangen ved registreringsbevis kan du ta kontakt med politiet eller Servicesenteret for utenlandske arbeidstakere (SUA).

4. Hvordan skrive en klage

Man kan klage på et avslag på søknad om oppholdskort.

Fristen for å klage står i vedtaket, men den er normalt tre uker fra det tidspunktet du fikk vedtaket. Hvis man ikke klager innen denne fristen, mister man retten til å klage.

Man kan sende en midlertidig klage, hvor man forklarer at en mer utfyllende klage vil ettersendes og ber om utsatt frist. Ønsker du et eksempel på hvordan en slik fristavbrytende klage ser ut, kan du se et eksempel på Jussbuss sine hjemmesider.

Av og til kan UDI i avslaget skrive at du har en utreisefrist. Dette betyr at du må reise ut av Norge innen denne datoen. Hvis du befinner deg i Norge, må du be politiet eller UDI om «utsatt iverksettelse», for at du skal kunne være i Norge mens klagen blir behandlet. I Jussbuss sin mal om fristavbrytende klage/utsatt klagefrist står det også at man ber om utsatt iverksettelse. Denne kan du bruke dersom du ønsker det. Du finner den på Jussbuss sine hjemmesider.

På neste side er det et forslag til hvordan en klage kan se ut. Du bør forsøke å dokumentere det du skriver i klagen ved for eksempel arbeidskontrakt, ligningsoppgjør og/eller vigselsattest. Det er den som søker om å få komme til Norge som bør klage på vedtaket. Hvis noen andre enn søker skal klage, må denne personen ha fullmakt (se ordlisten i punkt 2 foran i brosjyren). Man leverer klagen og fullmakten til norske utlendingsmyndigheter.

Ditt lokale politikontor/ Utenriksstasjon/UDI

Deres adresse

Deres postnummer

Dato

Ditt navn

Din adresse

Referansenummer (DUF-nummer): *xxxx xx xxxx-xx*

KLAGE PÅ VEDTAK OM AVSLAG PÅ SØKNAD OM OPPHOLDSKORT – BORGER AV HJEMLAND – FORNAVN – ETTERNAVN - FØDSELSDATO

Viser til vedtak om avslag på søknad om oppholdskort av UDI *dato*. Klagefristen ble satt til *dato*. Klagen er derfor fremmet i tide. Jeg ber også om utsatt iverksettelse av vedtaket.

Jeg vil komme med opplysninger i saken. Jeg vil be om at det tas hensyn til at:

- Opplysninger om hvorfor vilkårene for å få oppholdskort er oppfylt (se del 1-3 av denne brosjyren) eller hvorfor det bør gjøres unntak for vilkårene. Det vil stå i vedtaket fra UDI hvorfor søknaden er avslått.

Med vennlig hilsen,

(underskrift)

Fornavn etternavn

Vedlegg 1: Tittel

Vedlegg ...

Du må fylle ut det som er merket med kursiv selv. Hvis du legger ved vedlegg til klagen må disse merkes med vedleggsnummer, navn og referansenummer.

5. Endelig avslag

Hvis du får endelig avslag på søknaden fra UNE, men likevel mener at det har blitt gjort feil i saken, har du fire muligheter:

- Søke på nytt
- Sende omgjøringsbegjæring: En omgjøringsbegjæring betyr at man ber UNE om å vurdere saken på nytt, fordi noen forhold ikke er vurdert eller ikke er vurdert godt nok, eller det har skjedd noe nytt av betydning for saken. Dersom det er oppgitt en frist i vedtaket bør man

sende inn omgjøringsbegjæringen innen denne fristen. Er det derimot ikke satt opp noen frist, bør man likevel sende inn omgjøringsbegjæringen ganske raskt.

- Gå til rettssak: Man kan ta saken til domstolene. Da må man kontakte en advokat som kan hjelpe til med dette. Rettssak kan bli veldig dyrt. Jussbuss kan dessverre ikke ta saker for retten.
- Sivilombudsmannen: Sivilombudsmannen kan se nærmere på om UDI og UNE anvender regelverket riktig. De kan ikke endre på vedtaket, men kan se om noe er gjort feil når vedtaket er avgjort. Man kan da benytte seg av svaret fra Sivilombudsmannen til å sende inn en omgjøringsbegjæring eller søke på nytt.

6. Veiledningsplikt

Dersom du har spørsmål om rett til opphold i Norge, har norske myndigheter en plikt til å forklare hvordan dette gjøres og hva regelverket sier.

Hvis du har fått et avslag, har også myndighetene en plikt til å forklare hvorfor du har fått det, og hvordan du kan klage på det.

Du kan kontakte UDIs opplysningstjeneste eller politiet hvis du har spørsmål i forbindelse med søknad eller klage. På nettsidene til UDI og UNE kan man også finne nyttig informasjon. Dersom du er redd for å ta kontakt med UDI, for eksempel fordi du oppholder deg ulovlig i Norge, kan du ringe og snakke med Jussbuss først.

7. Kontaktinformasjon

Jussbuss:

Telefon: 22 84 29 00

Åpningstider: mandag kl. 17:00 – 20:00 og tirsdag 10:00 – 15:00

Besøksadresse: Skippergata 23, 0154 Oslo

Nettside: www.jussbuss.no

UDI:

Opplysningstjenesten: 23 35 16 00

Åpningstider: mandag – fredag kl. 08:00 – 15:45

Postadresse: Postboks 2098 Vika, 0125 Oslo

Nettside: www.udi.no

Lov og forskrift: www.udiregelverk.no

UNE:

Telefon: 21 08 50 00

Åpningstider: mandag – fredag kl. 09:00 – 11:00 og 12:00 – 15:00

Postadresse: Postboks 2108 Vika, 0125 Oslo

Nettside: www.une.no

NOKUT:

Telefon: 21 02 18 00

Åpningstider: mandag – fredag kl. 08:00 – 15:30

Postadresse: Postboks 578, 1327 Lysaker

Nettside: www.nokut.no

Sivilombudsmannen:

Telefon: 22 82 85 00

Åpningstider: mandag – fredag kl. 09:00 – 15:00

Postadresse: Postboks 3 Sentrum, 0101 Oslo

Nettside: www.sivilombudsmannen.no

Politiet:

Ta kontakt med din lokale politistasjon, som du finner på hjemmesiden deres.

Nettside: www.politiet.no

Servicesenter for utenlandske arbeidstakere (SUA):

SUA har kontorer fordelt rundt i landet. Du kan finne ditt lokale SUA-kontor på nettsiden deres.

Nettside: <http://www.sua.no/>

Jussbuss

Jussbuss

Skippergata 23, 0154 Oslo

Saksmottak:

Du kan ta kontakt med oss på telefon eller møte opp personlig i våre lokaler, innenfor våre saksmottakstider:

Mandag 17:00-20:00 og tirsdag 10:00-15:00

Telefon: 22 84 29 00 – Faks: 22 84 29 01

www.jussbuss.no